

Шановні колеги!

Коли йдеться про онкоендокринологічні захворювання, найчастіше згадують декілька найбільш поширених патологій. Проте існує значна кількість менш поширених хвороб із цієї групи, які складніші в діагностиці, але можуть зустрічатися в клінічній практиці. Дієвим засобом підвищити обізнаність із цієї теми є змістовна стаття групи авторів з Інституту ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України, яка відкриває цей номер нашого журналу.

Останніми десятиріччями ми стали свідками великих досягнень у лікуванні певних нозологій, які раніше вважалися малоперспективними. Насамперед йдеться про епітеліальний рак яєчника, маткових труб, первинний перитонеальний канцероматоз. З'явилися й розвиваються як нові концепції лікування (етапна циторедукція), так і інноваційні лікувальні техніки (гіпертермічна внутрішньоочеревинна хіміотерапія). Дізнатися про них також можна із цього випуску «Практичної онкології».

Тривалий час увага онкологів була привернута переважно до ефективності лікування, рідше — до його профілю безпеки. На сьогодні значні зусилля онкологів спрямовані на запобігання ускладненням лікування, зниження частоти небажаних ефектів, збереження якості життя протягом лікувального процесу. Матеріали вебінару «Ризик-менеджмент венозного тромбоемболізму в онкохірургії», проведеного за участю провідних вітчизняних фахівців, що містять і огляд сучасних клінічних рекомендацій, і приклади їх практичного застосування, безумовно, будуть особливо корисними для онкологів-практиків.

Іншим перспективним шляхом підвищення безпечності лікування є оптимізація обсягу хірургічного втручання. Багато списів поламано в дискусіях про лімфодисекцію при меланомі: з одного боку, її ефективність з профілактичною метою не доведена, а з іншого — хибна оцінка лімфогенного поширення пухлини, а отже, і відмова від видалення уражених лімфатичних вузлів можуть значно погіршувати результати лікування. Реальним шляхом досягнення балансу є застосування біопсії сигнального лімфовузла. Сучасні наукові дані про цю технологію також знайдете в цьому випуску.

Значна кількість наших пацієнтів отримує тривалу ендокринну терапію, зокрема ад'ювантну. Ми свідомі щодо найчастіших побічних її дій, вміємо їх діагностувати й можемо запобігати їм. Проте в рекомендаціях лікарів насамперед орієнтуються на онкологічні показання, на жаль, не завжди зважають на особливості здоров'я конкретного пацієнта і майже ніколи — на профілактику неонкологічних захворювань. Відомо, що ендокринотерапія раку молочної залози має певний вплив на рівень ліпідів сироватки крові, а отже, і на ризик розвитку серцево-судинних хвороб. Враховуючи, що значна кількість таких пацієнток старші за 60 років, великого значення набуває зменшення негативного впливу тривалої протипухлинної терапії на супутню патологію системи кровообігу, що може бути навіть більш важливим щодо якості й тривалості життя, ніж контроль над раком. Докладний огляд літератури, який ми пропонуємо вашій увазі, містить наукові факти, на яких можуть ґрунтуватися рішення в конкретних клінічних ситуаціях.

Тема «Пролактин і рак молочної залози» давно привертає увагу як науковців, так і практичних лікарів. На жаль, подекуди окремі факти, отримані в дослідженнях *in vitro*, механістично переносяться на клінічну практику — пацієнткам призначають неінформативні дослідження й малокорисні лікарські засоби. Спробою неупереджено розібратися в цій проблемі є чергова публікація нашого журналу, яка є першою з низки запланованих, присвячених ролі пролактину в патології молочної залози.

*Errare humanum est!*¹ Чи часто помиляються фахівці охорони здоров'я, зокрема ті, які працюють в онкологічних установах? Чого це коштує пацієнтам і медичним закладам? Чи можливо запобігти помилкам у медикаментозній терапії раку? Читайте огляд доповіді на онкологічній секції IV Міжнародного конгресу з інфузійної терапії.

Непрості часи всесвітньої пандемії кожен з нас відчуває і на робочому місці, і в побуті; шкідливий вплив вона чинить на розвиток медичної науки й освіти, а також на те, що називають *medical publishing*. Проте ми намагаємося тримати планку нашого видання; відчуваємо підтримку читачів, що додає натхнення в роботі.

І, як завжди, чекаємо на ваші зауваження, побажання і, головне, рукописи!

Щиро ваш, Олексій Зотов ■

¹Людині притаманно помилятися (лат.).